

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **T. R.,** zast. Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 1. 2012, č. j. 18 Ad 64/2011 - 56,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové **se přiznává**

odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 1920 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobkyně nese stát.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 19. 1. 2012, č. j. 18 Ad 64/2011 - 56, odmítl pro opožděnost žalobu, kterou žalobkyně napadla rozhodnutí žalované ze dne 16. 2. 2010, č. j. X. Tímto rozhodnutím byly zamítnuty námitky žalobkyně směřující proti oznámení o invalidním důchodu pro invaliditu druhého stupně, do něhož se transformoval dnem 1. 1. 2010 částečný invalidní důchod. Podle soudu bylo rozhodnutí žalované o námitkách doručeno žalobkyni dne 1. 3. 2010. Ta ho napadla podáním ze dne 1. 5. 2010,

které dodala do datové schránky žalované dne 4. 5. 2010 v 0:00:07 hod. Soud uvedl, že dvouměsíční lhůta pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), počala běžet dne 2. 3. 2010 a skončila dne 3. 5. 2010, neboť 2. 5. 2010 byla neděle. Žalobkyně podala žalobu až dne 4. 5. 2010, kdy lhůta pro její podání již uplynula. Proto soud podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. žalobu odmítl.

Ve včas podané kasační stížnosti a v jejím doplnění učiněném prostřednictvím ustanovené zástupkyně žalobkyně (dále jen „stěžovatelka") uvedla, že rozhodnutí žalované jí prvotně nebylo doručeno do datové schránky, nýbrž na adresu jejího bydliště. Správně do datové schránky jí bylo rozhodnutí doručeno až na základě její žádosti dne 25. 8. 2010. Tím stěžovatelka napadá zákonnost postupu při doručování, neboť jí mělo být předmětné rozhodnutí doručeno přímo do datové schránky, kterou měla zřízenu. Dále stěžovatelka uvádí, že žalobu podala dne 3. 5. 2010. Ke zjištění, že žaloba byla dodána do datové schránky žalované dne 4. 5. 2010 v 0:00:07 hod., stěžovatelka uvádí, že není rozhodující datum a čas dodání do datové schránky, nýbrž den, kdy toto podání bylo odesláno z datové schránky odesílatele. Protože žaloba byla dodána do datové schránky žalované dne 4. 5. 2010 v 0:00:07 hod., neboli sedm vteřin po půlnoci, je zřejmé, že žaloba byla z datové schránky stěžovatelky odeslána ještě dne 3. 5. 2010, tedy v poslední den lhůty pro podání žaloby. Podle stěžovatelky totiž není možné, aby za dobu 7 sekund bylo podání dodáno z jedné datové schránky do druhé. Důvodem je skutečnost, že nějakou dobu trvá, než se obsah zprávy vygeneruje a přenese do datové schránky adresáta. Závěrem stěžovatelka poukázala na to, že byla žalovanou nesprávně poučena. V poučení totiž nebylo uvedeno, že proti rozhodnutí žalované je přípustná žaloba a v jaké lhůtě lze takovou žalobu podat. Podle stěžovatelky tedy byla žaloba podána včas. Proto stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 1. 2012, č. j. 18 Ad 64/2011 - 56, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelkou v kasační stížnosti uplatněny. Neshledal přitom vady, k nimž by podle § 109 odst. 4 s. ř. s. musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatelka jako důvod kasační stížnosti uplatňuje § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle kterého lze podat kasační stížnost z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Stěžovatelka důvodnost kasační stížnosti spatřuje v tom, že její žaloba byla podána včas, takže nebylo na místě její odmítnutí pro opožděnost.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje trojí okruh námitek, které mají vést k celkovému závěru o včasnosti podání žaloby. První námitka spočívá v nesprávném doručování žalobou napadeného rozhodnutí žalované. Druhá námitka vychází z toho, že žaloba byla podána prostřednictvím systému datových schránek včas. Poslední námitka poukazuje na nesprávné poučení v rozhodnutí žalované, které nezahrnovalo informaci o

možnosti soudního přezkumu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že žádná z těchto námitek samostatně, jakož ani ve vzájemném souhrnu, nemůže zvrátit správný závěr krajského soudu o tom, že žaloba proti rozhodnutí žalované byla stěžovatelkou podána opožděně.

Podle Nejvyššího správního soudu stěžovatelka v první řadě namítá nezákonnost postupu žalované při doručování jejího rozhodnutí ze dne 16. 2. 2010, č. j. X. Stěžovatelka měla zřízenu datovou schránku, a proto jí mělo být správně doručováno do ní. Místo toho jí však bylo uvedené rozhodnutí doručeno prostřednictvím pošty. K této námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že žalovaná skutečně porušila § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 300/2008 Sb.“). Podle tohoto ustanovení platí pravidlo, podle něhož se doručuje do datové schránky, je-li tato zřízena. Zbývá tak posoudit, zda a jaké důsledky tento vadný postup při doručování případně způsobil. Nejvyšší správní soud při posouzení této právní otázky vycházel jednak z odborných doktrinálních, tak i judikaturních závěrů. Jak vyplývá ze závěru č. 86 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 14. 12. 2009 „*v případě, že má ... osoba zřízenu datovou schránku a správní orgán jí písemnost, jež by jí měla být doručena do datové schránky, doručuje ... bez ohledu na zákon ..., neuplatní se fikce doručení ... Účinky doručení však nastanou v případě, že daná osoba písemnost převezme při pokusu o doručení či ve lhůtě 10 dnů od tohoto pokusu, pokud při pokusu o doručení nebyla zastižena*“. Jinak řečeno, lze platně a účinně doručit při postupu, který je v rozporu se zákonem č. 300/2008 Sb., ovšem jen za předpokladu, že si adresát takto doručovanou písemnost převezme. Protože na počátku je nezákonnost postupu správního orgánu, nemůže být nakonec doručeno fikcí a nemohou tak nastat pro adresáta nepříznivé následky z toho plynoucí. Ke shodným závěrům dospěla i judikatura představovaná rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 8 As 31/2011 - 88, www.nssoud.cz. Podle něj „*žalovaný proto pochybil, doručovali-li ..., který měl aktivní datovou schránku, napadené rozhodnutí prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Nerespektování zákonem stanovených pravidel pro doručování však nemůže mít vliv na účinnost takového doručení, pokud adresát písemnost převzal, a mohl se s jejím obsahem fakticky seznámit. ... Pokud tedy bylo rozhodnutí doručeno jiným nezpochybnitelným způsobem, např. prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, nemohlo mít ... pochybení žalovaného vliv na platnost doručení se všemi jeho účinky.*“. V daném konkrétním případě bylo rozhodnutí žalované doručeno stěžovatelce dne 1. 3. 2010, kdy si jej fyzicky převzala. Tato skutečnost je uvedena na doručence, která je součástí dávkového spisu, přičemž stěžovatelka to ani nepopírá. Jak je uvedeno shora, šlo o nesprávný postup žalované, který však byl zhojen tím, že její rozhodnutí bylo stěžovatelce fakticky doručeno, neboť si je v tento den převzala. Pozdější opakované doručení předmětného rozhodnutí do datové schránky, které žalovaná učinila až na základě komunikace se stěžovatelkou, nemá žádné právní účinky. Za okamžik doručení je proto třeba považovat pondělí 1. 3. 2010. Tento den je potom klíčový pro určení počátku a zejména konce lhůty pro podání žaloby. To je však předmětem posouzení druhé námitky.

Druhým okruhem námitek stěžovatelka namítá, že žaloba, která byla dodána do datové schránky žalované dne 4. 5. 2010 v 0:00:07 hod., byla podána včas. Úvodem je třeba konstatovat, že stěžovatelka postupovala podle § 72 odst. 1 s. ř. s. ve znění účinném do 31. 12. 2011, kdy bylo možné, a to s účinky zachování lhůty, podat žalobu namísto soudu u

správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Stěžovatelka využila dřívější možnosti podat žalobu tímto způsobem, přičemž ji současně podala prostřednictvím datové schránky.

Nejvyšší správní soud se ve své rozhodovací činnosti opakovaně zabýval tím, který okamžik je rozhodný pro posouzení, kdy bylo podání určené soudu či správnímu orgánu, učiněné právě prostřednictvím datové schránky, doručeno. V rozsudku ze dne 15. 7. 2010, č. j. 9 Afs 28/2010 - 79, publikovaném pod č. 2131/2010 Sb. NSS, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že *„podání prostřednictvím datové schránky vůči orgánu veřejné moci (§ 18 zákona č. 300/2008 Sb.) je učiněno okamžikem dodání datové zprávy do schránky orgánu veřejné moci. Lhůta stanovená soudním řádem správním, výzvou nebo rozhodnutím soudu je zachována, bylo-li podání učiněné ... prostřednictvím datové schránky nejpozději poslední den této lhůty dodáno ve formě datové zprávy do datové schránky (§ 40 odst. 4 s. ř. s.).“* Nejvyšší správní soud při rozhodování v této věci neshledal důvodu odchýlit se od uvedeného právního názoru, ztotožňuje se s ním a v podrobnostech odkazuje na odůvodnění výše uvedeného rozhodnutí. Uvedené závěry byly přitom přejaty dalšími rozhodnutími Nejvyššího správního soudu (srov. kupř. usnesení ze dne 14. 10. 2010, č. j. 5 Afs 25/2010 - 47, usnesení ze dne 16. 3. 2011, č. j. 6 As 6/2011 - 74, usnesení ze dne 5. 10. 2011, č. j. 2 As 112/2011 - 70 či usnesení ze dne 21. 7. 2011, č. j. 7 As 62/2011 - 73).

Z výše uvedeného vyplývá zcela jednoznačný závěr, že při komunikaci s orgány veřejné moci činěné prostřednictvím datových schránek není rozhodný okamžik odeslání datové zprávy, jak nesprávně tvrdí stěžovatelka, nýbrž právě okamžik dodání datové zprávy do datové schránky orgánu veřejné moci. Rozhodné tak je, že žalované byla žaloba do její datové schránky dodána dne 4. 5. 2010 v 0:00:07 hod. Lhůta pro podání žaloby přitom podle § 72 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 40 odst. 1 s. ř. s. počala běžet v úterý 2. 3. 2010 a podle § 40 odst. 2 a 3 s. ř. s. skončila v pondělí 3. 5. 2010 jako nejblíže následující pracovní den po sobotě dne 1. 5. 2010, který se svým označením shodoval se dnem určujícím počátek lhůty. Konec dvouměsíční lhůty pro podání žaloby tedy nepřipadl na neděli 2. 5. 2010, jak se nesprávně uvádí v napadeném usnesení krajského soudu, avšak tato skutečnost neměla žádný vliv na jeho zákonnost, neboť i v tomto případě bylo nejblíže následujícím pracovním dnem pondělí 3. 5. 2010. Na něho tedy připadl poslední den lhůty pro podání žaloby, takže do jeho uplynutí musela být žaloba dodána do datové schránky žalované. Stěžovatelka však tak učinila až těsně po uplynutí tohoto dne.

V posuzované věci přitom nebyla zjištěna žádná skutečnost, která by stěžovatelce zabránila ve včasném dodání žaloby do datové schránky žalované. Z ničeho totiž nevyplývá, že by opožděnost žaloby byla zapříčiněna výpadkem provozu datové schránky žalované v poslední den lhůty pro podání žaloby a ani to stěžovatelka netvrdí. Za této situace soud nepochybil, když žalobu podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro opožděnost odmítl.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že závěr o opožděnosti podané žaloby nemůže zvrátit ani skutečnost, že se žalovaná v rozhodnutí o námitkách nezmínila o možnosti podání žaloby. Podle § 68 odst. 5 správního řádu je obsahem poučení informace o možnosti či nemožnosti podání (toliko) řádného opravného prostředku. Jak přitom vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 Afs 47/2007 - 90,

www.nssoud.cz, ze správního řádu nelze dovodit povinnost správního orgánu poučit o možnosti napadnout správní rozhodnutí žalobou včetně uvedení lhůty pro podání této žaloby. Vzhledem k subsidiární povaze správního řádu (srov. jeho § 1 odst. 2) tak zbývá posoudit, zda takovou poučovací povinnost neobsahuje zvláštní zákon, kterým je v dané věci zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Podle jeho § 88 odst. 6 „*rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení ve věcech důchodového pojištění musí obsahovat poučení o možnosti podat námitky, lhůtu, ve které je možné námitky podat, od kterého dne se lhůta počítá, kdo o námitkách rozhoduje a u kterého orgánu se námitky podávají; v poučení se dále uvádí, kdy námitky nemají odkladný účinek.*“. Tento požadavek rozhodnutí žalované splňuje. Protože šlo o rozhodnutí o již podaných námitkách, správně se v něm uvádí, že námitky vůči němu podat nelze. Ze správního řádu ani ze zvláštního zákona tedy neplyne povinnost správního orgánu poučovat o možnosti podání žaloby. Na tom ničeho nemění fakt, že v minulosti tak žalovaná činila, jak správně uvádí stěžovatelka. Tím spíše ovšem absence této informace v poučení nemohla mít pro stěžovatelku žádný dopad, neboť o možnosti soudního přezkumu věděla. Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalovaná tím, že v poučení rozhodnutí o námitkách neuvedla nic o možnosti jeho soudního přezkumu, nijak nepochybila.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. není dán, v důsledku čehož není kasační stížnost důvodná. Proto ji Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., neboť neúspěšné stěžovatelce náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované v dané věci náhradu nákladů řízení nelze přiznat.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 4. 2. 2011, č. j. 1 Ad 56/2010 - 32 (vydaným dříve, než byla věc postoupena Krajskému soudu v Ostravě), byla stěžovatelce ustanovena zástupkyní advokátka. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. je ustanovená advokátka oprávněna zastupovat stěžovatelku také v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě její hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát (§ 120 a § 35 odst. 8 věta první s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za zastupování ve výši 2 x 500 Kč za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 9 odst. 2 téže vyhlášky), a v doplnění kasační stížnosti ze dne 31. 8. 2012 (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, ve spojení s § 9 odst. 2). Na náhradě hotových výdajů Nejvyšší správní soud přiznal 2 x 300 Kč za uvedené úkony právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože advokátka soudu doložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), zvyšuje se odměna o částku odpovídající DPH, kterou je advokátka povinna podle jiných právních předpisů odvést z odměny za zastupování a náhrad hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně vypočtená podle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 320 Kč. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů advokátky navýšené o DPH tedy činí 1920 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu